

Alszeghy Zoltán

ÉLETFELADATUNK, AZ EVANGELIZÁLÁS

Beszédes tények

Öt esztendő munkálatai zárultak le, mikor a negyedik „püspöki szinódus” 1977. október 29.-én kiadta „szózatát az Isten népéhez”. 1972 tavaszától 1974 őszéig a harmadik érdekében folytatott munkálatok általánosságban vizsgálták az evangelizálás kérdését; az 1975-től 1977-ig húzódó műveletek viszont az evangelizálás egyik fontos részét, a gyermekek és a fiatalok hitoktatását szolgálták.

A módszer, amivel a két szinódust előkészítették, egészen új az egyházban. Eddig az egyházi élet legtöbb megnyilvánulása „felülről”, a hierarchikus vezetőktől, tehát az egyetemes egyházban a pápától, az egyes helyi egyházakban a püspököktől indult ki, és a papságon át hatott a hívők széles rétegeire. Aránylag ritkán fordult elő, hogy „alulról”, a helyi egyházakból és a hívek között kristályosodó csoportokból jött a kezdeményezés, és az egyház vezetői később tették magukévá a megmozdulást. A múltban a közlekedési viszonyok nem is engedtek meg más módot az egész befolyásolására. A repülőgép és a telefon ma új lehetőségeket nyitott világtávlatban folytatott eszmecserére, és az egyház bátran felhasználta ezeket az új lehetőségeket. A „püspöki szinódusok” nagy újsága éppen abban áll, hogy előkészítésükben az egész egyház folytat huzamos állandó párbeszédet.

A helyi egyházak képviselőiből és a pápa megbízottjaiból álló titkárság, széleskörű tudakozódások alapján, a pápa jóváhagyásával, kitűzi a következő szinódus tárgyát, és szakértői segítségével kérdőíveket állít össze. Ezek segítségével az egyes helyi egyházak, különböző szerveik névén, megvitatják az illető problémát, leírják helyzetüket, kifejezik véleményüket, előadják kívánásait és célkitűzéseiket. A válaszok alapján a központi titkárság okmányjavaslatokat állít össze, és ezeket ismét megküldi a helyi egyházaknak. A zsinaton több mint 200, legtöbbször a különböző püspöki karokból választott képviselő, csaknem egy hónapon keresztül, munkacsoportokban, bizottságokban és teljes üléseken, megvitatja a terveket, és rendszeren írásban is a pápa elé terjeszti munkájának eredményét. A pápa aztán, esetleg bizonyos módosítások után, meghirdeti a zsinat szózatát. Mivel a sajtó és a rádió állandóan tájékoztatja a nagyközöniséget a munkálatok minden egyes fázisáról, és kifejezi a benyomást, amit az egyes lépések a világegyház különböző részeiben tettek, és mivel a központi titkárság tagjai nemcsak levelezés, hanem személyes látogatások útján is állandó kapcsolatban vannak a püspöki konferenciákkal, mondhatjuk, hogy egy esztendőn át minden világrészben ezrek és ezrek vesznek tevékeny részt az egyház állásfoglalásának kiérlelésében.

Mi katolikusok hisszük, hogy az egyházban különös módon jelen van és működik a teremtő isteni Szentlélek. Azért nemcsak a tanító egyház végleges megnyilvánulásai értékesek számunkra. Beszédese és tanulságos a lassú vajúdás is, amivel a lezáró okmányok lassan érlelődnek.

A tiszteletteljes figyelem, amivel a tényeket igyekszünk értelmezni, semmiképpen sincs a tanító egyház tekintélyének rovására. Maga az egyház hívja fel figyelmünket, hogy három tényező segíti abban, hogy a Szentlélek befolyása alatt haladjon Isten műveinek és szavainak megértésében: a hívek elmélyedő gondolkodása, a keresztény közösségben gerjedő élményszerű visszhang, és a püspöki hivatallal járó karizma. (Dei Verbum, 8.) A világegyház türelmes útkeresésében mind a három tényező dialogikus egységben érvényesül. Azért segíti a Szentszék az egész folyamat behatóbb tanulmányozását. Az 1974-es szinódusról pl. több mint ezer oldalas félhivatalos kiadvány jelent meg, amely közzéteszi még a szinóduson elhangzott beszédek kivonatát is (G. Caprile, II sinodo dei Vescovi, Roma 1975). Hamarosan megjelenik egy hasonló kötet az 1977-esről is.

A következő sorokban arra a kérdésre keresünk választ, hogy hogyan értette az egyház az „evangelizálás” fogalmát, az utolsó két szinódussal kapcsolatos, a világot átölelő öt esztendő tanácskozásában.

A változás előtt

Az „evangelizálás” szó néhány évvel ezelőtt sem az egyházi latinságban, sem a modern nyelvekben nem volt otthonos. Az Újszövetség ugyan több mint negyvenszer használja az „euangelizzo” igét, de a század közepéig minden nyelvben körülírtuk a jelentését fordításainkban („meghirdetni az örömhírt”, „meghirdetni az evangéliumot” stb.); magát a tevékenységet „hithirdetésnek”, „igehirdetésnek” neveztük.

Mit értett ezen a hitében elmélyedő katolikus ember?

A hit hirdetése elsősorban ismeretközlést jelentett. Isten eseményeket nyilatkoztatott ki nekünk, mint pl. az Úr Jézus születését, halálát, feltámadását, és igazságokat közölt velünk az útról, amin az Atya Krisztus Urunk által a Szentlélekben az üdvösség felé vezet bennünket. Ezeknek az eseményeknek és igazságoknak az ismerete alapja az örök életnek, amely már itt a földön csírázik azokban, akik Krisztus tagjává lettek. Az isteni Mester küldetését adott apostolainak, hogy hirdessék meg a világ előtt ezeket az ismereteket; az apostolok utódai számtalan segítőtársuk révén teljesítik feladatukat.

Az evangélium hirdetője ebben az összefüggésben elsősorban a miszionárius, aki a pogány népek előtt elsőnek tolmácsolta a hit igazságait. Ő mint pap, és mint a hitetlenekhez küldött pap, különös módon küldöttje az apostoloknak, akik maguk is küldők és küldöttek, Krisztus Urunk egyedülálló küldetésének részesei.

Természetesen nem felejtjük el, hogy Krisztus örömhírének terjesztése sohasem volt kizárólagosan a papok feladata, és sohasem kizárólagosan a beszéd és az írás révén. Az ismeretközlés és a küldetés szempontjának erős kihangsúlyozása néha mégis homályban hagyta az apostoli életnek nem egy fontos megnyilvánulását. Az utolsó évtizedekben az evangélium hirdetéséről elmélkedő katolikusok tudatvilágában némileg eltolódtak a hangsúlyok, és az evangélium szolgálatának új szempontjai kerültek a figyelem középpontjába. Az „evangelizálás” előbb kissé szokatlan kifejezése éppen azért terjedt el az egész világon, hogy az apostoli tevékenység új szemléletét érvényre juttassa. Így érthető, hogy bár a pápai okiratok lehetőleg a Szentírás és a keresztény irodalom nagy klasszikusainak szókinszét használják, VI. Pál pápa „Evangelii nuntiandi” kezdetű apostoli buzdításának címében megjelent a ma szokásos neologizmus: „De evangelizatione in mundo huius temporis” (AAS 68(1976)5).

Csak tényeket ismertet az apostol?

Ha kezünkbe vesszük az 1848 és 1948 között használatos hittankönyveket, meglep magas értelmi nívójuk. Sok és pontos ismeretet közöltek, gyakran világos és erősen differenciált szakkifejezésekkel, áttekinthető rendben. A hitoktatás, ami ezeket a könyveket kitermelte, nagy segítséget jelentett a keresztény embernek ahhoz, hogy később megértse az Egyház tanítását, kövesse liturgiáját. Ma mégis hiányosnak érezzük ezeket az igényes és tartalmas tankönyveket.

Az első hiány abban áll, hogy ez a hitoktatás az evangéliumi igazságnak csak egy oldalát közölte, mert csak a dolgok valósága iránt érdeklődött, és szinte egészen elvonatkoztatott a dolgok értékétől. Pedig az evangélium nemcsak arról beszél, hogy az Ige megtestesült, hanem azt is kinyilatkoztatja, hogy a Megváltó eljövetele nagy öröm az egész világnak. Az értékszempont háttérbe szorulása történetileg érthető: az Egyház alkalmazkodott a XIX. sz. második felében uralkodó intellektualizmushoz. Ez a túlhajtott intellektualizmus rányomta bélyegét a századforduló teológiájára is, amely inkább iparkodott bebizonyítani, hogy a dogmák a hit forrásaiból erednek, mint megmutatni, hogy mi a szerepük az emberi lét kiépítésében.

Az is érthető, hogy a zsinat előtti korszakban aránylag kevesen ébredtek tudatára ennek a hiánynak. A hittanórára járó gyerekek, a szentbeszédet hallgató hívők, a teológiát tanuló kispapok igen gyakran „hazuról”, a családi nevelésből hozták magukkal a keresztény élet szerves egészének ösztönszerű értékelését, és inkább arra volt szükségük, hogy megélt vallásosságuk ésszerűségét is tudatosítsák magukban. Mikor az innsbrucki teológia egyik mestere, Josef Jungmann 1936-ban „Die Frohbotschaft und unsere Glaubensverkündigung” című könyvében sürgette, hogy az igehirdetés az üdvösség misztériumának értékjellegét domborítsa ki, aránylag kevés megértésre talált, sőt volt, aki

megbotránkozott ezen a ma természetesnek tűnő követelésen, és a könyv visszavonását követelte.

A második világháború borzalmi között egyre világosabbá vált, hogy a ki-zárólagosan értelmi valóság-elemzés nem elég ahhoz, hogy valaki elfogadjja az evangéliumot, különösen akkor nem, mikor a hívőt a környezete nem segíti, hogy ismereteit érzelmileg is feldolgozza. E sorok írója fájdalmasan érezte ennek az egyoldalú igehirdetésnek elégtelenségét, mikor egy olaszországi fogolytáborban hallgatta egy kiváló teológus Scheebentől ihletett szentbeszédeit a keresztény ember megistenüléséről, és látta, hogy ez az intellektuális szempontból kifogástalan elemzés milyen kevésbé tudta segíteni a szorongó hallgatót, hogy bátran elvállalja életfeladatát; sohasem fogja elfelejteni egy eltévelyedett pap vádját kiképzése ellen: „nekem bebizonyították, hogy a görög szöveg szerint Krisztus jelen van az eucharisziában, de azt már sohasem tanultam meg, hogy mit kezdjek a jelenlevő Krisztussal” . . .

Ez a hiány a múlté. Ma az igehirdetés minden szintjén arra törekszünk, hogy az Isten szava ne csak meggyőzze, hanem szíven találja, a viszontagság közt is a Szentlélek örömeivel árássa el hallgatóit.

De ehhez nem elég az egyszerű ismeretterjesztés, még az értékekre különösen figyelő ismeretközlés sem.

Csak tanít az apostol?

Az Egyház ősidők óta tudja, hogy az evangélium elfogadtatásához nem elég a szó. Még a szónál is fontosabb a t a n ú s á g t é t e l , ami bizonyítja, hogy az apostol maga is elfogadja a szózatot, amelyet közvetít, hogy ez a szózat elég erős ahhoz, hogy tartalmat és értelmet adjon egy emberi életnek, és hogy a szózat üdvözítő erejéről a benne működő Isten áll jól. A döntő elem azonban a Szentlélek k e g y e l m e , amellyel az Atya vonzza az embert, hogy tanítványként kövesse Krisztust: ez a kegyelem megvilágítja értelmünket, hogy felfogjuk az Ige igazságát, felgerjeszti szívünket, hogy értékeljük az Igében feltárló üdvömsztériumot, indítja akaratunkat, hogy elfogadjuk az evangélium szavát, mint tulajdon életünk értelmet adó, irányt szabó törvényt.

A tanítás, a tanúságtétel és a kegyelemközvetítés nem három párhuzamos út, amin az Isten felénk jön, hanem Krisztus Urunk e g y e t l e n , egyszer s mindenkorra érvényes j e l e n l é t é n e k három oldala. Az Üdvözítő élő valóságában mi különböztetünk meg különböző szempontokat, hogy az istenemeri valóság teljességét emberi fogalmakkal leírhatjuk. Az apostolok is beszédjükkel, életükkel és halálukkal egyszerre tették jelenlevővé Krisztus szavát, tanúságát, kereszthalálát és feltámadását hallgatóik életében. A katolikus apostolság története mutatja, hogy Krisztus hívásának mind a három oldala tovább élt és él az Egyházban. A nagy misszionáriusok, nevelők, hittudósok és hitszónokok működése azért volt igazán eredményes, mert a tanításon túl fáradozásaikkal kiegészítették azt, ami „hiányzott” Krisztus eleven tanúságtételéből és szenvedéséből, testének, az Egyháznak a javára: nem mintha hoz-

zátettek volna valamit Krisztus művéhez, hanem Krisztus életében részesedve közvetítették, környezetük javára jelenlevővé tették az egy Krisztus üdvözítő lelkületét.

De ha meg is valósul Krisztus misztikus testében az evangélium üdvözítő terjesztésének mind a három dimenziója, mégis megvan az okunk arra, hogy katolikus életünkben bizonyos fejlődést sürgessünk az apostolkodás teljesebb, korszerűbb felfogása, felé. A két püspöki szinódus irodalmából kiviláglik, hogy az Egyház közvéleménye két vonalon érzi a fejlődést szükségesnek.

Az egyik az elmélet vonala. Sajnos gyakran úgy gondolkodunk teológiai ánról, az egyházi szónoklatról, a hittantanításról, az Egyház hiterjesztő munkálkodásáról, mintha csak oktató, informáló, véleményt irányító, tudományos tevékenység volna, és a tanúságtétel és a kegyelem közvetítése csak szükséges „ráadás”, külső kiegészítő járulék lenne. Ez ellen a túlzottan analitikus szemléletmód ellen védekezik ösztönszerűen a hit nyelvének fejlődése, mikor új szót keres az evangélium teljes, szervesen egységes szolgálatának megjelölésére. Az „evangelizálás” szó hangsúlyozza, hogy hitünk terjesztéséhez és fejlesztéséhez hozzátartozik nemcsak a szó, hanem a tanúságtétel is, meg a szentségi élet is, amely által a kegyelem belép az életünkbe. Világos, hogy itt a „szentség” szót tágabb, a II. vatikáni zsinat óta egyre terjedő jelentésében használjuk: „szentség” a Krisztussal való, az Egyházban megvalósuló belső és külső kapcsolatunk, amely kimutatja és egyre gyarapítja a Szentlélek jelenlétét életünkben. A hét szentség tehát Krisztus és az Egyház „ős-szentségének” hét kiváltságos, kiemelkedő csomópontja.

A másik vonal, amelyen a mai katolikus gondolkodás fejlődést kíván, az evangéliumot terjesztő tanúságtétel és a kegyelemszerző tevékenység korszerűbb konkrét megnyilvánulása.

Korunkat három változás jellemzi: a természettudományok és a technika rendkívüli haladása; a társadalom új struktúrája, amelyben minden ember részesedik a közösség életének irányításában; végre az emberiség történelmének egységesedése, amely abban áll, hogy a közlekedési viszonyok rendkívüli javulása folytán minden eseménynek világszerte hatása van. Ez a hármas változás lehetővé tette, hogy az emberiség életviszonyai gyökeresen megváltohassanak: a jövőben az egyes embercsoportok sokkal nagyobb mértékben részesülhetnek azokból a javakból, amikre szükségük van; mélyebb, teljesebb, minden ember számára hozzáférhető művelődést termelhetnek ki; igazságosabb társadalmi rendet teremthetnek. Ez a lehetőség kötelező feladatot is ró különösen a hívő emberre. Mi, akik a teremtő Isten fiának tudjuk magunkat, nem tagadhatjuk meg közreműködésünket a teremtés fejlesztésében; akik Krisztusban minden embernek testvére vagyunk, nem zárkozhatunk el az elől, hogy szolgáljuk testvéreink haladását, fejlődését, felszabadulását. Ez a szolgálat a keresztény szeretet mai megnyilvánulása: nemcsak alamizsnát adunk abból amink van, hanem segítjük a felebarátunkat, hogy megszerezze azt, amink nincs. Világos dolog, hogy ez a szolgálat csak terhes, áldozatos küzdelem által

valósulhat meg, amivel folyvást megtagadjuk önzésünk szolgálni nem akaró restségét.

Krisztus Urunk a szeretetben jelölte meg követőinek megkülönböztető jelvényét, tanítványainak sajátos, a mennyek országát megvalósító tanúságtételét. Ez a szeretet ma környezetünk haladásának, fejlődésének, szabadságának a szolgálata. Krisztus Urunk megváltó kereszthalála nemcsak a szentmiseáldozatban, hanem tanítványainak keresztet hordozó életében is jelen van a világban. Ez a kereszt ma nem utolsó sorban az áldozatos fáradozás annak érdekében, hogy környezetünk emberibb módon élhessen.

Az utolsó két püspöki szinódus előkészítésében különösen a fejlődésre szoruló világrészek, tehát Ázsia, Afrika és Dél-Amerika egyházai sürgették az apostoli tanúságtétel és kegyelemközvetítés korszerű jellegét. Nem szolgálja igazán az Isten igéjét az olyan ember, mondották, aki kihúzza magát az emberiség fejlesztésére világszerte folyó munkából. A tanúságtétel csak akkor hatásos, ha azok, akik kívül állnak, felismerhetik a jelentését; azért az áldozatos szeretet csak akkor lesz hatásos az evangélium terjesztésében, ha azt adja embertársunknak, amit ő hasznosnak, szükségesnek érez.

A tanúságtétel és a keresztet vállaló szeretet új, ma időszerű jellegét emeljük ki, mikor az apostoli működést az „evangelizálás” szóval fejezzük ki, ezzel is hangsúlyozva: az isteni Mester szolgálata megkívánja, hogy ne csak az embereket tegyük tanítványává, hanem magát az emberi élet színhelyét, a világot formáljuk az evangélium követelményei szerint.

Ki az apostol?

Az Atyának egyetlen Fia van, az egyszülött Fiúisten; de mindnyájan Isten fiává váltunk, amennyiben Krisztus testének tagja vagyunk, és Jézus bennünk lakó Lelke felfakasztja szívünkből a megszólítást: Atyánk!

Ugyanígy mondhatjuk, hogy az Atyának egyetlen „küldötte”, „apostola” van, Krisztus; de mindnyájan apostolok vagyunk, amennyiben Krisztus életében részesedve az ő jelenlétét hordozzuk a világban. Az Újszövetség szerint a teljes szívvel hívó ember Krisztus tanítványává válik. De a „tanítvány” szó a Szentírás nyelvén nemcsak azt jelenti, hogy valaki elfogadja egy más gondolkodó elméleteit, hanem azt is, hogy személyes kapcsolatba lép mesterével, megosztja sorsát, szolgál neki, meghosszabbítja tanító jelenlétét a térben és az időben. Aki Krisztus tanítványa, az nem tétlen nézője a Mester életművének, amellyel kinyilatkoztatja az Atyát az embereknek, és továbbadja nekik a tanítást, amelyet az Atyától kapott. Nem mehetünk tehát élő hittel Krisztus felé anélkül, hogy Krisztus fényességét ne vigyük az emberek felé. Mindannyian szenvedünk; ha Krisztussal szenvedünk, kudarcaink és fájdalmaink Krisztus keresztségével együtt viszik az evangéliumot a világba. Akár akarjuk, akár nem, mindennapi életünk építi erkölcsi személyiségünket; ha Krisztus szerint élünk, életformánk tanúságot tesz az evangélium ereje mellett. Akarva sem tudnánk elrejtteni, milyen meggyőződés vezeti életünket; ha valaki kérdezi, mi az alapja

a reménységünknek, és mi Krisztus szellemében felelünk meg, akkor a talán nagyon rövid, nagyon egyszerű, az alkalomhoz simuló felelet az evangélium hirdetése.

Természetes, hogy nem mind ugyanazon a szinten szolgáljuk az evangélium terjedését. Mint Krisztus misztikus testének minden életmegnyilvánulása, az evangélium szolgálata is szervesen differenciált tevékenység, amelyet mindenki saját egyéni hivatása szerint gyakorol. Van olyan tag a Testben, amelynek feladata a tanítás, és azért megkapja hozzá a karizmát; ha tőle telhetőleg közreműködik vele, hűen és hatékonyan tudja hirdetni az Igét. Van, akinek az a hivatása, hogy egyszerre hallgassa és tolmácsolja is a tanítást. A tanító Egyház és a tanuló Egyház (a hierarchia és a hívek) viszonya nem abban áll, hogy az egyik c s a k tanít és a másik c s a k passzívan tanul. Minden tag aktív; de van, aki vezetve működik, és van, aki vezetetten. Azonban még ez a megkülönböztetés sem kizárólagos. A nagy egyháztanítók nem taníthatnak volna édesanyjuk szava, iskolamesterük oktatása, lelkipásztoruk gyermekkorban hallgatott prédikációja nélkül. De az is igaz, hogy az édesanyák, az iskolamesterek és a lelkipásztorok a maguk részéről, anélkül, hogy tudnák, régebbi nagy egyháztanítók szavát visszhangozzák. Az egész Egyház állandó vérkeringése az evangélium befogadása és továbbadása; az egész Egyház közösségi élete az evangélium terjesztése.

A keresztyén élet a maga teljességében „evangelizál”.

A kör bezárul

Az 1974-es püspöki szinódus előkészítése során nem egy befutó emlékirat erősen, polemikus élel hangsúlyozta ezt az utolsó mondatot. Ha a század első felének túlzott intellektualizmusa csak ismeretközlést látott az evangélium szolgálatában, az utolsó esztendőök harcos antiintellektualizmusa helyiel-közzel az ellentétes végletbe lendült. Volt, aki csak az élet spontán, szerves egészét tartotta evangelizálásnak, és annyira magasztalta a társadalomépítő erő kifejtés evangéliumi értékét, hogy csak kicsinylőleg tudott beszélni arról a tevékenységről, aminek célja a keresztyén világnézet kiépítése, megértése, tolmácsolása, hirdetése, védelme.

Az 1977-es püspöki szinódus iratainak olvasása közben más hangnem üti meg a fülünket. Nemcsak evangéliumi világformálásról, hanem az evangéliumi igazság továbbadásáról is van szó. Nemcsak az életet akarják evangéliumi szelvényben értelmezni, hanem hangoztatják, hogy az Egyház tényeket is közöl, igazságokra is tanít, ismeretrendszert is továbbít, megállapított szövegeket és a hívek emlékezetébe, és a minden hívőt megillető hivatás keretei közt megjelöli a püspökök és munkatársaik sajátos szerepét is.

A történelem rendszeren az egyik végletből a másikba lendülő inga pályáját követi. Ezt a görbét írja le a dogmafejlődés is: egy tévtan elvetése rendszeren a homlokegyenest ellenkező eretnekség veszélyét rejtje magában. De míg az egyes kultúrák és társadalmak nem egyszer hajótörést szenvednek, mert a

visszaéléseket követő aránytalanul erős ellenhatás zátonyra viszi életüket, az Egyházat a Szentlélek arra vezeti, hogy az állítások és tagadások ritmikus összjátéka révén haladjon az igazság érett és kiegyensúlyozott szintézise felé.

Az ígehirdetés szempontjából az intellektualizmus és az antiintellektualizmus túlhajtásai után a kiegyensúlyozott szintézis ragyog fel az utolsó színódus „szózatában az Isten népéhez”. Egy kör lezárult, de nem tértünk vissza az előbbi egyoldalúsághoz, hanem, tanulva a fejlődés előbbi fázisának hiányaiból, az Egyház egységbe forrasztotta a két egymást kiegészítő részletigazság igényeit.

Az evangelizálás, amire az Egyház öt esztendő kutató munkája vezet bennünket, nem élettelen gondolat és nem gondolattalan aktivizmus, hanem a hit közösségének sajátos magatartása, amely hallgatja, éli és visszhangozza az Isten igéjét.

Rácz Imre

A KÉRÜGMA TEOLÓGIÁJA ÉS JELENTŐSÉGE LELKIPÁSZTORKODÁSUNKBAN

Épp júliusban lesz negyven éve, hogy P. Lakner és Jungmann vezetése alatt Innsbruckban összeült egy kisebb csoport a kérügmatis teológia tanulmányozására, fejlesztésére. A divatban lévő teológiai irányt nem találták kielégítőnek, s új utat kívántak bevezetni. Felhívásuk lényegében eredményes lett annyiban, hogy ma minden komoly teológiai rendszer kérügmatis is akar lenni. Evvel azonban megszűnt egy külön kérügmatis teológia szükségessége.

Nem kívánjuk itt történelmileg jobban elmélyíteni ezt a kérdést, sem pedig elméletileg fejtegetni, mennyiben kell minden teológiának kérügmatisnak lennie. A legfontosabb fogalmak felfrissítése után néhány tétel formájában szeretnénk egy pár következtetést levonni lelkipásztori munkánkra vonatkozóan, hogy így további gyakorlati megfontolásra és elhatározásra serkentsünk.

A) A kérügma fogalmi körülírása

Az Újszövetségben három szóval találkozunk, amelyek fogalmi körünkhöz tartoznak: *kérüsszei*, *kérügma* és *kérüksz*. Mint ige 61, mint főnév 8 ill. 3 ízben fordul elő. Főnévi jelentésében „hírnöknek” ill. „híradásnak” szokták fordítani; igei formában annyit jelent, mint „közhírré tenni”, „hírnök által kihirdetni”. Rendszerint az apostoli ígehirdetésre vonatkozik, de időrendi sorban első használata Keresztelő Szt. János fellépésével és bűnbánati keresztiségre való felhívásával kapcsolatos.

Ez a „híradás”, ez a „közhírré tétel” csupán hivatalos megbízás alapján törvényes és hatékony. Végleges gyakorlata a tizenkét apostol húsvét utáni